

VLADIMÍR TARINA

2014

TOP 7 CHÝB PRI ŠTÚDIU ANGLICKÉHO JAZYKA

JAZYKOVÁ
ŠKOLA

bezplatná e-kniha

PREDSLOV

Milý študent,

som veľmi poctený, že ste sa rozhodli nazrieť aj do našej druhej elektronickej publikácie s názvom TOP 7 CHÝB PRI ŠTÚDIU ANGLICKÉHO JAZYKA. Verím, že vás prvá e-kniha zaujala a dozvedeli ste sa množstvo zaujímavých informácií o tom, ako posunúť svoje štúdium anglického jazyka na vyššiu úroveň. Ak túto publikáciu čítate ako prvú, odporúčam vám stiahnuť si najskôr našu prvú publikáciu, ktorá sa volá TOP 10 TIPOV PRI ŠTÚDIU ANGLICKÉHO JAZYKA.

Rozdelenie TIPOV a CHÝB do dvoch samostatných častí má svoj zmysel. V prvom rade je veľmi dôležité mať k štúdiu angličtiny neustály pozitívny prístup spojený s motiváciou dosahovať či už krátkodobé, alebo dlhodobé ciele. Práve tejto téme sa venujeme na začiatku prvej e-knihy. Následne sa dočítate, „čo a ako“ treba robiť, aby ste svoje štúdium zvládli ľavou-zadnou. Okrem toho považujeme absorbovanie priveľkého množstva informácií naraz za vyčerpávajúce a neefektívne. Všetko má svoje fázy, svoj smer a zmysel.

Často zvyknem hovoriť, že štúdium jazyka je dobrodružná cesta, na ktorú sa jednoznačne oplatí vydať. Objavujete na nej iný jazyk, inú kultúru, získavate nových priateľov, a v neposlednom rade spoznávate samých seba. Zisťujete, v čom ste silní a kde, naopak, ležia vaše slabiny. A niekedy sa vám jednoducho „nechce“. Neskôr si však uvedomíte, že efektívne štúdium nastáva práve vtedy, keď idete na hodinu napriek všetkým možným výhovorkám.

Vedieť o rozličných „tipoch a trikoch“ pre uľahčenie štúdia je závideniahodné, no ako učiteľ mám zvyčajne so študentmi oveľa väčšie plány. Na ceste jazykového vzdelávania sa stretnete s množstvom prekážok a nástrah, na ktoré je potrebné byť pripravení. Vždy sa však môžete

rozhodnúť, či ste ochotní sa s nimi popasovať, alebo ich s ľahkosťou obídete. Hoci sa človek učí predovšetkým na vlastných chybách, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou rastu osobnosti, vyhýbanie sa chybám patrí k neodmysliteľným základom úspechu. Najdôležitejšou vlastnosťou víťazov je práve neopakovať ich.

Netvrdím, že anglický jazyk je jadrová fyzika, ale hovorím úprimne, zo svojej vlastnej skúsenosti. Až na univerzite som si totiž s odstupom času uvedomil, že jazyk vôbec nie je taký, za aký som ho považoval, a že veľa jazykových „záležitostí“ sme sa na základnej či strednej škole jednoducho neučili správne. Presne tak, dobre ste počuli – na základnej škole. Znamená to, že si človek všetky zlovyky nesie so sebou aj 15 rokov? Zrejme áno. Najviac si však prajem, aby ste počas svojho štúdia nerobili tie chyby, ktoré som kedysi robil ja sám a ktoré vidím robiť mnohých našich nových študentov. Práve preto táto kniha vznikla.

Tak ako v predošlej publikácii, aj teraz som sa rozhodol usporiadať jednotlivé chyby podľa ich „závažnosti“. Preto odporúčam, aby ste kapitoly čítali v takom poradí, v akom nasledujú. Verím, že sa vám po ich prečítaní podarí nazrieť hlbšie do svojho anglického JA. Prajem vám príjemné čítanie a veľa jazykových úspechov.

#1 „PRELOŽÍTE NÁM TO, PROSÍM?“

Prvý „zlovyk“, o ktorom budeme hovoriť, je neustále a všadeprítomné prekladanie. Ako som za posledné roky postrehol, túto chybu robia predovšetkým začiatočníci, resp. študenti, ktorí sa s anglickým jazykom ešte len oboznamujú, a teda doposiaľ nemali veľkú príležitosť bližšie ho spoznať. Možno je za tento fakt zodpovedný mierne „zastaraný“ prístup k štúdiu, ako napríklad prekladanie článkov s cieľom porozumieť im alebo vypisovanie slovíčok do stĺpcov spolu s ich príslušným slovenským ekvivalentom. Práve o izolovaní jednotlivých výrazov od kontextu a problémoch, ktoré takáto forma učenia prináša, budeme podrobnejšie hovoriť v druhej časti tejto publikácie.

V prvom rade by som chcel poznamenať, že na prekladaní ako takom nie je nič zlé. V určitom zmysle slova nám uľahčuje štúdium a pomáha nám na základe materinského jazyka lepšie spoznávať cudzí jazyk. Sám som študoval jazykovedu – anglický jazyk a slovenský jazyk – pričom jednou z hlavných náplní môjho študijného programu bolo hlavne analyzovať do hĺbky obidva jazyky, zisťovať, v čom sú rozdielne, v čom sú podobné, aký bol ich historický vývin a podobne. Samozrejme, na získanie odbornej kvalifikácie a následnej práce v lingvistickej sfére sú všetky tieto vedomosti potrebné a nesmierne dôležité. Je však potrebné si uvedomiť, že študenti do našej jazykovej školy nechodia študovať jazykovedu, ale ich hlavným cieľom je zdokonaľiť sa v ústnej a písomnej komunikácii s cieľom dorozumieť sa v cudzom jazyku. Naša práca teda spočíva v uľahčení ich štúdia a vyfiltrovaní podstatných informácií, ktoré najvýraznejšie prispievajú k efektívnemu formovaniu ich jazykového vedomia.

Naším hlavným cieľom je, aby celá výučba prebiehala primárne v cudzom jazyku – aj keď ste úplní začiatočníci. Tým sa študent po prekročení prahu našej školy ocitne v zázračnom svete angličtiny, ktorý má nielen svoje krásy, ale aj svoje pravidlá, pričom pravidlo číslo jeden je snažiť sa vyjadrovať čo najviac v anglickom jazyku, a to i vtedy, keď to považujeme za „príliš ťažké“.

Študenti si už počas prvej hodiny uvedomia rozličné benefity, ktoré takáto forma štúdia prináša. Najdôležitejším z nich je stimul, ktorý náš mozog dostáva formou reči tela a myslenia v obrazoch. Na základe týchto znalostí si uvedomujeme, že „samotný“ preklad na zdokonalenie sa v jazyku jednoducho nestačí. Vždy sa snažte cudzí jazyk prijímať taký, aký je, a postupne si rozličné formulky zautomatizovať. Jazyk je viac-menej o opakovaní a automatike. Čím viac s ním pracujeme, tým jednoduchšie a plynulejšie sa vyjadrujeme a prirodzene využívame svoj tvorivý jazykový potenciál, a to najmä vďaka zdokonaľovaniu sa v slovnej zásobe a využívaniu nových gramatických štruktúr.

Nemajte obavy, ak niečomu počas hodiny nebudete rozumieť. Už ako úplní začiatočníci sa učíte základné frázy, ako napríklad: *Can you repeat it please? Can you write it please? How do you spell that? Sorry, I don't understand. Sorry, I don't know. Sorry, what is this? Sorry, which page?* Práve na základe týchto fráz študenti začínajú využívať cudzí jazyk už od samého začiatku, pričom každý učiteľ vie, čo by mali študenti na svojej úrovni ovládať, a teda vysvetliť problém tou najjednoduchšou formou angličtiny (použitím jednoduchých slov a fráz, ktoré sú vhodné na danej jazykovej úrovni).

Neizolujte cudzí jazyk slovami, nenarúšajte ho doslovným prekladaním do materinského jazyka, ak nechcete, aby sa váš jazykový vývoj zastavil. Naopak, snažte sa ho prijímať ako jedinečný systém. Používajte svoju intuíciu, buďte kreatívni. Zaručujeme vám, že sa dostavia viditeľné úspechy.

#2 IZOLOVANÁ GRAMATIKA,

IZOLOVANÉ „SLOVÍČKA“

Už v prvej publikácii sme hovorili o tom, že jazyk funguje ako jedinečný systém, ktorého jednotlivé zložky od seba jednoducho nie je možné oddeliť. I keď sa môžeme počas štúdia dôslednejšie zameriavať na takú alebo onakú oblasť, vždy sa vzájomne prekrývajú. Ako učiteľ sa však často stretávam so zaujímavým fenoménom, pre ktorý som sa naučil zaraďovať študentov do dvoch všeobecných skupín:

1. študenti, ktorí majú obrovský strach z gramatiky – čo argumentujú tým, že sa ju učia celý život (väčšinou nudne) a namiesto toho by chceli začať viac komunikovať;
2. študenti, ktorí sa venujú najmä gramatickým pravidlám, väčšinu času trávia vyplňaním gramatických cvičení, no takmer vôbec neovládajú živý jazyk.

Hoci každého študenta prijímame ako jedinečnú osobnosť, väčšinou sa každý nachádza v jednej z dvoch vyššie uvedených skupín. Tieto skupiny sú extrémny na škále jazykového vedomia, ktoré je potrebné priblížiť a zosúladiť. Ak máte pocit, že vaše anglické JA neodzrkadľuje ani jedna z príslušných skupín, zrejme patríte do tretej skupiny – veľmi zvláštnej a výnimočnej:

– študenti, ktorí majú bohatšiu slovnú zásobu, no gramatická stránka ich prejavu je veľmi slabá – veľmi oduševnene komunikujú, chcú sa neustále rozprávať, no ich prejav znie, pravdupovediac, trochu dosť zvláštne a často nezrozumiteľne.

Najdôležitejšie je zosúladiť všetky stránky vášho anglického JA. Túto vetu na hodinách často opakujem, pretože ju považujem za najdôležitejší krok v štúdiu jazyka vôbec. Nie je možné učiť sa „iba gramatiku“ alebo „iba slovíčka“, resp. „iba komunikovať“, teda rozprávať. Chceli by ste sa trebárs učiť novú slovnú zásobu bez gramatiky? V poriadku, možné to je. Ale v takomto prípade sa budete

učiť iba zoznam jednotlivých slov a nikdy sa nenaučíte správne väzby, resp. vzťahy, ktoré medzi slovami existujú. Nudné, však? Rozhodli ste sa teda spájať sprvoti nezávislé slová a vytvárať vety, vyjadrovať myšlienky? Blahoželám vám, pretože ste práve objavili gramatiku v praxi. Ak ste trebárs na hodine vyslovili vetu „*The apples on that tree is red*“, budem nútený vás požiadať, aby ste ju preformulovali na „*The apples on that tree are red*“, keďže ide o „*apples*“, teda množné číslo. Tu sa dostávame ku gramatickej stránke jazyka.

Ako vidíte, gramatika je všadeprítomná a nie je možné ju ignorovať. Izolované slová a ich preklad sú nedostačujúce. Rovnako tak učiť sa naspamäť gramatické pravidlá a nepoužívať angličtinu v bežnej komunikácii je strata času a úsilia. Učte sa jazyk v kontexte, hľadajte väzby medzi jednotlivými výrazmi a využívajte svoj tvorivý jazykový potenciál tým, že sa učíte nové gramatické štruktúry a kolokácie. Všímajte si, s akými predložkami sa dané slová spájajú, či sú formálne alebo neformálne. Všetky tieto stránky jazyka sa na našich kurzoch učíme. Najkrajšie na tom je, že ich pochytíte hravou formou, a to používaním angličtiny v hovorenej a písanej reči, čiže komunikáciou. Sem-tam si vyplníme nejaké to gramatické cvičenie, no nemusíte mať strach, lebo v našej jazykovej škole sa riadime heslom – všetkého veľa škodí. Jazyk je totiž veľmi živý, veľmi pestrý.

#3 ANGLIČTINA IBA NA HODINE

ALIAS NEDOSTATOK TRÉNINGU

Existuje veľké množstvo dôvodov, prečo sa ľudia učia cudzí jazyk. Medzi tie najbežnejšie môžeme zaradiť napr. zlé známky v škole, napredovanie v profesionálnom živote, chodenie na dovolenky, cestovanie či spoznávanie cudzích kultúr. Mnohí študenti k nám dokonca chodia, pretože chcú. Len tak. Chcú pracovať na svojom duševnom rozvoji alebo jednoducho nemajú čo robiť. Tak trávia svoj drahocenný voľný čas práve u nás, za čo im patrí veľké uznanie a poďakovanie.

Ak sa už rozhodneme študovať anglický jazyk z akéhokoľvek dôvodu, do hry prichádza ďalší dôležitý faktor, a tým sú príležitosti na jeho precvičovanie. Jednoducho povedané, máte príležitosť precvičiť si ústnu alebo písomnú komunikáciu v anglickom jazyku na inom mieste ako v priestoroch jazykovej školy? Či už ste odpovedali áno alebo nie, mám pre vás dobré aj zlé správy.

V prípade, že príležitosť máte, napr. formou chatu s rodeným hovoriacim, alebo sa stretávate so svojím príbuzným, ktorý žije v anglicky hovoriacej krajine a počas voľných večerov spikujete, vaše šance na úspech sú veľmi vysoké. Na druhej strane, ak takúto príležitosť nemáte, odporúčam vám vyhľadať ju „umelo“, a to napr. prečítaním si anglického článku na blogu, sledovaním anglických správ, filmov či počúvaním anglických piesní spolu s textami. Ideálne by bolo vycestovať trebárs do Veľkej Británie alebo Spojených štátov. Súčasťou našich kurzových učebníc je aj bohatý audio a video materiál, ktorý vám môže nesmierne pomôcť v ďalšom zdokonalení sa v anglickom jazyku. Všetky tieto zdroje vedomostí sú vám k dispozícii a je iba na vás, ako ich využijete.

Na hodinách som postrehol, že mnohí naši študenti jednoducho nemajú mimo vyučovania dostatok tréningu. Majú relatívne širokú slovnú zásobu a gramatiku ovládajú tiež dosť slušne, no predsa je vidieť, že nie sú „vyhovorení“, podobne ako niektorí začínajúci športovci sú „nevyhratí“. V ich osobnosti sa skrývajú všetky predpoklady na plynulé ovládanie cudzieho jazyka, ktoré zostávajú nerozvinuté iba pre nedostatočný tréning. To je hlavný dôvod, prečo sa na našich kurzoch snažíme o to, aby si študenti počas vyučovania precvičili angličtinu naozaj naplno. Aby po prekročení prahu učebne vstúpili do „anglicky hovoriacej krajiny“. Vytvorili sme pre nich anglické prostredie poskytnutím anglických kníh, časopisov, plagátov, učiteľov angličtiny, anglických filmov či nahrávok. Všetko toto bohatstvo je tu len a len pre vás. Naložte s ním rozumne. Trénujte, trénujte, trénujte.

#4 PRESKAKOVANIE UČIVA

„Trpezlivosť ruže prináša,“ hovorí múdre príslovie, ktoré však pri štúdiu angličtiny často ignorujeme. Mnohokrát si ani neuvedomujeme, že zdokonaľovanie sa v cudzom jazyku má svoje fázy, dôležité míľniky. Ak chceme so vztýčenou hlavou smerovať k svojmu cieľu a upevňovať výsledky svojej práce, je dôležité si celú prácu naplánovať a rozdeliť na etapy. Netvrdím, že je potrebné napísať si na zrkadlo v kúpeľni odkaz „*Budem DESAŤ rokov študovať angličtinu*“, no malé rozvrhnutie práce určite prinesie svoje ovocie. Nemusíte pritom ani študovať „time management“ či teóriu rozvoja osobnosti. Malé nahliadnutie do svojho vnútra úplne postačí.

S preskakovaním učiva veľmi úzko súvisí práve stanovenie a dosahovanie cieľa. V prípade, že ste túto kapitolu nečítali, resp. ju „nechtiac“ preskočili, odporúčam vám vrátiť sa pár krokov späť a prečítať si ju v našej prvej publikácii s názvom TOP 10 TIPOV PRI ŠTÚDIU ANGLICKÉHO JAZYKA.

Je skvelé, ak má študent predstavu, čo by sa chcel naučiť, prečo sa to chce naučiť a najmä za aký čas. Často však nastáva zaujímavá situácia – študent nielen že vie, čo sa chce naučiť, ale vie to až „príliš“ konkrétne a má tendenciu vytvárať si svoje vlastné učebné osnovy. Je trebárs „večný začiatočník“ a vie, ako sa hovorí, z každého rožku trošku, čo môže mať svoje výhody i nevýhody. Ak viete z každého rožku trošku, je veľmi pravdepodobné, že máte v každom z nich určité medzery. Našou úlohou je vyplniť práve tieto prázdne miesta, a to dosiahneme len komplexným prístupom. Neexistuje „všielik“ na všetky problémy.

Snažte sa ovládať anglický jazyk komplexnejšie, uchopiť ho ako celok. Nesnažte sa vypichovať a učiť sa rozličné jazykové „perličky“ v nádeji, že ich znalosť vám zabezpečí miestenku v prvotriednej zahraničnej spoločnosti. Jazyk je o dôslednosti – to znamená stabilne ovládať najfrekvencovanejšie frázy a formulky z každodenného života. Preskakovať napr. abecedu, radové číslovky, písanie dátumov v angličtine, zdvorilostné frázy či podobné súčasti jazyka je kontraproduktívne a skôr či

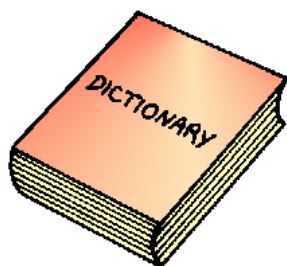
neskôr vás donúti vrátiť sa späť na začiatok. Hoci mnoho vecí na prvý pohľad nepovažujete za dôležité, s odstupom času si uvedomíte ich význam. Každý detail plnohodnotne formuje vaše anglické JA. Verte systému, ktorý je overený.

#5 PREKLADOVÝ SLOVNÍK

NÁŠ VŠEMOHÚCI...

Zrejme úplne prvá a intuitívna reakcia, keď natrafíte na neznámy anglický výraz, je vyhľadanie slovníka – najlepšie anglicko-slovenského. Tento postup je úplne prirodzený a najjednoduchší. Problém však spočíva v tom, že v porovnaní s jednojazyčným slovníkom obsahuje prekladový slovník podstatne menej údajov o danom hesle (slove, ktoré hľadáme). Samozrejme, pre študenta, ktorý sa učí anglický jazyk po prvýkrát a ešte neovláda základnú slovnú zásobu, je jednojazyčný slovník takpovediac zbytočný, ba dokonca ho môže odradiť od štúdia. Je preto potrebné vedieť, kde sa v jazyku nachádzame. Predpokladám, že vám práve prebehla hlavou otázka: „Ako sa mám učiť nové slová, keď nepoznám ich preklad v materinskom jazyku?“ Možno budete prekvapení, no spôsobov je veľmi veľa. Na niektoré z nich sa v tejto kapitole pozrieme.

Hoci prekladový slovník považujeme za dôležitého sprievodcu pri štúdiu angličtiny, jeho používanie sa často preceňuje. Cítíme pevnú pôdu pod nohami, keď vieme, čo daný výraz znamená v našej reči, a preto veľmi často sklzneme do mylného predpokladu, že angličtina a slovenčina sú dva rovnaké jazyky. Inými slovami, podvedome sa učíme vyjadrovať svoje novonadobúdané anglické myslenie v slovenskom jazyku. Mali by sme sa však snažiť o úplný opak, teda snažiť sa myslieť práve v anglickom jazyku. Hmm... Zaujímavá myšlienka – myslieť v angličtine. Nebolo by to úžasné? Nuž, pokiaľ nežijete dlhodobo v anglicky hovoriacom prostredí, zostáva táto myšlienka, resp. hypotéza, iba nespĺniteľným snom. Jediné, čo môžeme ako učitelia robiť, je naučiť vás zmysluplne prepínať medzi oboma jazykmi. To je dôvod, prečo sa na našich hodinách snažíme čo najintenzívnejšie vytvárať anglické prostredie a povzbudzovať študentov k tomu, aby stimulovali svoje myslenie v anglickom jazyku. Spočiatku sa vám to možno bude zdať ťažké, no práve týmto prístupom dosahujeme najefektívnejšie výsledky. Ak

niečomu na hodine nerozumiete, musíte vynásť spôsob, ako váš odkaz v materinskom jazyku zakódovať do anglického, aby mu cieľový adresát, v tomto prípade učiteľ, porozumel.

Na takýto spôsob dorozumievania slúži viacero nástrojov, ktoré s bežným prekladom nemajú nič spoločné. Sú vysoko efektívne, pretože sa pri nich prestávame spoliehať na samotné slová, ale snažíme sa pochopiť komunikačnú situáciu alebo celkový zámer samotnej komunikácie, čím si postupne formujeme svoje jazykové vedomie. Následne využívame svoj tvorivý potenciál prostredníctvom ovládania nových lexikálnych väzieb a gramatických štruktúr. Pri dorozumievaní v anglickom jazyku môžete okrem prekladu použiť aj niektoré z nasledujúcich spôsobov:

- 1. reč tela** – ukážte, čo chcete vyjadriť, napr. gestami či pohybom;
- 2. obrázky** – lepšie je raz vidieť ako stokrát počuť;
- 3. zvuk** – tu sa fantázii naozaj medze nekladú (dážď, búrka, šumenie vetra a mnohé iné);
- 4. definícia v anglickom jazyku** – napr. použitím synonym, antonym, vysvetlenia výrazu s použitím jednoduchších slov (vhodné najmä pre pokročilejších študentov);
- 5. grafy, diagramy, tabuľky** – napr. pri vysvetľovaní rozličných gramatických štruktúr v cudzom jazyku (veľmi vhodné je aj porovnávanie dvoch či viacerých gramatických javov).

Všetky spomenuté spôsoby zdokonaľovania sa v cudzom jazyku veľmi výrazne prispievajú k formovaniu vášho anglického JA. Uviedli sme iba niektoré, no ak ste učiteľ, môžete si ich upravovať podľa svojej chuti, ba dokonca vytvoriť svoje vlastné. V prípade, že ste študent a vaše jazykové vedomie je na vyššej úrovni (B1 a vyššie), odporúčame pri štúdiu používať hlavne jednojazyčný slovník, nakoľko neexistuje lepší informačný zdroj nových anglických slov. Okrem toho vám dobrý výkladový slovník ponúka frekventované frázy, v ktorých sa hľadané slovo vyskytuje spolu s rozličnými kolokáciami. Upozorňuje vás na najčastejšie chyby v používaní daného výrazu a jeho nevyhnutnou súčasťou je aj priblíženie dôležitých gramatických pravidiel, pričom doménu tvoria najmä „nezbedné“ predložky. Slušné, čo poviete? Toľko krásy v jednom balíčku. Ak máte záujem, stačí si už len jeden vybrať, s čím vám v našej jazykovej škole radi poradíme.

#6 FRÁZY, FRÁZY, FRÁZY

ALIAS „A PREČO JE TO TAK?“

Zrejme každá ľudská bytosť túži po istej forme poriadku vo svojom vnútornom svete.

Túžime po poznaní, chceme vedieť, ako veci fungujú a máme potrebu prísť až na samotný koreň problému. Ak pod pojmom „jazyk“ rozumieme systém pravidiel, potom je pochopiteľné, že každé pravidlo by malo mať aj dôvod existencie. To by znamenalo, že všetky gramatické a lexikálne pravidlá je možné vysvetliť a logicky odôvodniť. Samozrejme, takýto spôsob vysvetľovania môže byť pre niektorých vášnivých študentov angličtiny nesmierne obohacujúci, no drvivá väčšina ho bude považovať za extrémne nudný a vyčerpávajúci.

Rozličné induktívne a deduktívne spôsoby výučby majú v jazykovom vzdelávaní svoje pevné miesto. Jazyk je však veľmi živý a zo skúsenosti si dovoľím tvrdiť, že nie je možné aplikovať jednu metódu výučby v priebehu čo len desiatich hodín. Vyučovanie spôsobom odpovedania na otázky typu „Prečo je to tak?“ môže byť, ako som povedal, tvrdým orieškom, či už v cudzom, alebo materinskom jazyku. Jedným z hlavných problémov je ten, že každý dobrý učiteľ si uvedomuje, koľko výnimiek v sebe každé gramatické pravidlo skrýva. Učiť sa ich naspamäť je pre bežného študenta veľmi náročné a skôr či neskôr by ho to odradilo od samotného štúdia jazyka. Tu sa dostávame k ďalšej dôležitej otázke, a to: „Je nutné učiť sa jazykové pravidlá, aby som sa naučil cudzí jazyk?“ Odpoveď znie: „Áno, aj nie.“

V našej jazykovej škole sa prikláňame k tej skupine učiteľov, ktorí učia iba malé množstvo pravidiel na príslušnej jazykovej úrovni, pričom namiesto vysvetľovania konkrétnych pravidiel upriamujú pozornosť na tzv. frázy a ich precvičovanie v rozličných komunikačných situáciách. Netvrdím, že jazyk je potrebné učiť sa naspamäť. Práve naopak. Je dôležité využívať svoj jazykový potenciál tvorivo. Často však zabúdame na skutočnosť, že veľkú časť jazyka tvoria práve frázy. Existuje viacero definícií fráz, no zjednodušene pod týmto pojmom chápeme spojenie dvoch

a viacerých slov, ktoré má svoj zmysel a význam ako celok. Napr. slová *how*, *are* a *you* samostatne v komunikačnej situácii nedávajú veľký zmysel, pokiaľ ich nespojíme do vety a nevytvoríme frázu: „*How are you?*“ Ak sa na jednotlivé slová v anglickom jazyku (je ich vyše 500 000) pozrieme z hľadiska frekvencie, zistíme, že aktívnu slovnú zásobu rodeného hovoriaceho tvorí asi 2 500 slov (t. j. iba 0,5 % z celkového množstva existujúcich slov). Navyše, ak by sme vzali do úvahy fakt, že veľká časť slov aktívnej slovnej zásoby sa neustále opakuje, dostali by sme percentuálne ešte nižšie číslo. Čo z toho vyplýva?

Keď poznáme čo i len malé množstvo slov a naučíme sa ich skladať do fráz, zautomatizujeme si veľa frekventovaných výpovedí, čím veľmi efektívne budujeme svoje jazykové vedomie. Opakovanie fráz vytvorených z najčastejšie používaných slov nám umožňuje nespoliehať sa príliš na pravidlá, ale rozumieť komunikačnej situácii. Najväčší pokrok v jazyku zaznamenáte vtedy, keď si uvedomíte, že danú frázu ste v minulosti vyslovili už mnohokrát a je, takpovediac, podvedomou reakciou na mimojazykovú skutočnosť. Dôsledné používanie fráz robí náš prejav spontánnejším a oveľa plynulejším. Naopak, poznanie veľkého množstva slov či gramatických pravidiel a neznalosť frekventovaných fráz robí z nášho prejavu skôr prejav kostrbatý a nekonzistentný. Ak chodíte na jazykový kurz pre to, aby ste sa zdokonalili v ústnej alebo písomnej komunikácii, odporúčam vám viac precvičovať frázy ako pravidlá.

Vždy hľadajte v jazyku harmóniu a rovnováhu – trochu gramatiky, trochu slovnej zásoby, nejaké tie frázy a veľa tréningu. Výsledky na seba určite nenechajú dlho čakať.

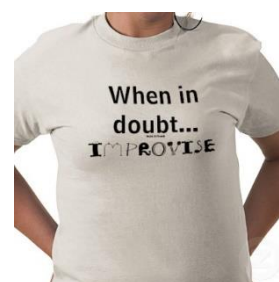

#7 STRACH Z ROBENIA CHÝB

ALIAS PREČO JE IMPROVIZÁCIA DÔLEŽITÁ

Na záver tejto publikácie budeme trochu hovoriť o jazykovej improvizácii a o tom, prečo z nej niektorí študenti majú strach. V našej jazykovej škole pri rôznych interaktívnych cvičeniach študentom neustále pripomínáme tri základné pravidlá:

1. *be creative, improvise* (buďte kreatívni, improvizujte),
2. *be authentic* (buďte autentickí),
3. *provide details* (uvádzajte podrobnosti).

Než sa dostaneme k samotnej improvizácii, vysvetlíme si v krátkosti zvyšné dve pravidlá. Byť autentický znamená snažiť sa trénovať všetky gramatické či lexikálne cvičenia v reálnom kontexte, čiže v takom, v akom by ste ich použili v skutočnej situácii. Hovorte o tom, čo je pre vás relevantné, čo odráža vašu osobnosť, prípadne vašu skúsenosť. Takto sa, zjednodušene povedané, priamo na hodine pripravujete na cudzí jazyk v praxi.

Uvádzať podrobnosti znamená snažiť sa výpoveď rozvíjať čo najpodrobnejšie. Naš mozog si najlepšie zapamätá to, s čím sa mu asocjuje viacero podrobností. Inými slovami, čím viac informácií o niečom máme, tým pravdepodobnejšie je, že si to zapamätáme. Okrem toho sa týmto spôsobom trénujú pokročilejšie gramatické a vetné konštrukcie.

Pravidlo číslo jeden (buďte kreatívni, improvizujte) však považujeme za najdôležitejšie zo všetkých troch. Čo teda improvizácia v jazyku znamená? Pod improvizáciou rozumieme spoliehať sa na to, čo sme sa naučili, a pridať trochu korenia a chuti do nášho prejavu. Ide o akési vystúpenie zo svojej zóny pohodlia. Improvizovať znamená snažiť sa vyjadriť niečo, o čom bežne nehovoríte, resp. o čom nemáte dostatočné znalosti. Ak sa trebárs chcete učiteľa na niečo spýtať, no neviete, ako sa správne vyjadriť, je dôležité vynásť sa pomocou dostupných prostriedkov. Dôležité pri tomto kroku

je však neprepínať späť do materinského jazyka, ale nahliadnuť do svojho kreatívneho vnútra. Je lepšie položiť otázku chybné a nechať učiteľa, aby vás opravil, než prepínať medzi dvomi jazykovými kódmi a dožadovať sa slovenského prekladu. V krajnom prípade, ak študenti predsa len potrebujú niečo preložiť do slovenčiny, snažíme sa ich naučiť vety typu: „*What does it mean in Slovak?*“, „*Can you say it in Slovak, please?*“ Týmto spôsobom ich učíme používať na hodine materinský jazyk v minimálnom množstve a rozvíjať svoju tvorivú anglickú osobnosť. Zapamätajte si – improvizácia je dôležitejšia, ako si myslíte.

Chybná improvizácia vyzerá asi takto: Chcete niečo povedať, no ešte predtým, ako sa o to pokúsite, požiadate učiteľa v slovenčine, aby vám to povedal po anglicky, aby ste to po ňom mohli následne zopakovať. Je síce pravda, že sa dá cudzí jazyk naučiť aj takto, no týmto spôsobom sa nesnažíte vyjadriť to, čo ste sa naučili, pretože iba pasívne čakáte na učiteľovu informáciu. Nepridávate svoju časť práce na zhotovenie diela. A výsledok? Podstatne nižšia pravdepodobnosť zapamätania si daného výrazu či frázy. Nedali ste do nej totiž nič svoje, a teda sa vám s ničím neasociuje. Preto si pravdepodobne budete musieť učivo doma oveľa častejšie opakovať.

Prečo sa niektorí študenti boja improvizovať? Na základe svojich skúseností môžem spomenúť iba jeden primárny dôvod a tým je istá dávka strachu z robenia chýb. Strach, že povieť hlúposť, že sa budú ostatní smiať a podobne. Bohužiaľ, táto forma strachu nijako neprispieva k formovaniu vášho anglického JA. Ubezpečujem vás, že sa nikto smiať nebude, pretože sa všetci študenti nachádzajú v rovnakých podmienkach a všetkých spája spoločný cieľ – zdokonaľiť sa v cudzom jazyku. Nie je preto ani len najmenší dôvod vyvyšovať sa jeden nad druhého.

Každá snaha o zlepšenie je vítaná, preto každá chyba vedie k úspechu. Vystúpte zo svojej zóny pohodlia. Využite každú vyučovaciu hodinu naplno. Využívajte svoj tvorivý jazykový potenciál a každým dňom o niečo viac objavíte svoje anglické JA.

DOSLOV

Milý čitateľ, chcem sa vám ešte raz úprimne poďakovať, že ste sa rozhodli prečítať si aj našu druhú publikáciu s názvom TOP 7 CHÝB PRI ŠTÚDIU ANGLICKÉHO JAZYKA. Teraz, keď ste vyzbrojení novými vedomosťami, je ideálny čas pustiť sa do práce. Verím, že vám obidve e-knihy pomohli hlbšie pochopiť prístup k výučbe v našej jazykovej škole. Či už sa rozhodnete pre nás, alebo pre inú školu, náš cieľ sme splnili. Poskytli sme vám zaujímavé informácie o tom, ako sa v štúdiu anglického jazyka posunúť ďalej. No cesta, ktorú sme vám načrtli, ani zďaleka nie je jediná. Existujú tisíce spôsobov, akými sa dá efektívne naučiť cudzí jazyk, tisíce učiteľov a škôl.

Chceme vás povzbudiť najmä k tomu, aby ste neverili prázdny marketingovým ťahom, ktoré vám sľubujú, že sa po anglicky naučíte za pár hodín. Verte svojej intuícii a spoliehajte sa predovšetkým na svoj vlastný zdravý úsudok. Nahliadnite do svojho vnútra a vždy si vyberte to, čo vám najviac vyhovuje. Nezapúdajte na svoju jedinečnú osobnosť.

Objavujte svoje anglické JA pri každej vhodnej príležitosti. Pracujte na sebe neustále a vždy hľadajte nové stimuly, nové vízie ťahajúce vás vpred. Prajem vám veľa šťastia.

S úprimnou vďakou a z celého srdca

Vladimír

